

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСУВАННЯ ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ В УКРАЇНІ

Ас. Коваленко Є.В., студентка гр. ЕДм-21 Мальована І.О.

В умовах прискореного економічного розвитку стан навколишнього середовища та використання природних ресурсів потребує глибокого аналізу та дослідження. Особливо гостро постає проблема фінансування природоохоронної діяльності, яке є складовою економічного механізму природокористування.

В Україні згідно статті 42 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища здійснюється за рахунок Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ та організацій, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільних внесків та інших коштів.

Відповідно ст. 47 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» з метою фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища утворюються Державний, Автономної Республіки Крим та місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища.

До найважливіших джерел фінансування природоохоронної діяльності по праву можна віднести Державний фонд охорони навколишнього природного середовища, який виділяється в системі фондів навколишнього середовища обсягами фінансових ресурсів та загальнодержавною спрямованістю заходів, що фінансуються з нього.

Згідно ст. 47 ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» Державний фонд охорони навколишнього природного середовища утворюється за рахунок: частини екологічного податку згідно із законом; добровільних внесків підприємств, установ, організацій, громадян та інших надходжень; частини грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської та іншої діяльності, згідно з чинним законодавством.

Відповідно до змін Бюджетного кодексу України екологічний податок зараховується до спеціального фонду державного бюджету у таких пропорціях: у 2011-2012 роках – 30%; у 2013 році - 53%, з них 33% із спрямуванням на фінансове забезпечення виключно цільових проєктів екологічної модернізації підприємств у межах сум сплаченого ними екологічного податку; з 2014 року - 65%, з них 50% із спрямуванням на фінансове забезпечення виключно цільових проєктів екологічної модернізації підприємств у межах сум сплаченого ними екологічного податку.

Відповідно до ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» Автономної Республіки Крим та місцеві фонди охорони навколишнього природного середовища утворюються за рахунок: частини екологічного податку згідно із законом; частини грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища в результаті господарської та іншої діяльності, згідно з чинним законодавством; цільових та інших добровільних внесків підприємств, установ, організацій та громадян.

До спеціального фонду місцевих бюджетів екологічний податок зараховується у таких пропорціях: у 2011-2012 роках - 70%, у тому числі: до сільських, селищних, міських бюджетів – 50%, обласних бюджетів та бюджету Автономної Республіки Крим - 20%, бюджетів міст Києва та Севастополя - 70%; у 2013 році - 47%, у тому числі: до сільських, селищних, міських бюджетів - 33,5 відсотка, обласних бюджетів та бюджету Автономної Республіки Крим - 13,5%, бюджетів міст Києва та Севастополя - 47%; з 2014 року - 35% .

Згідно інформації Міністерства фінансів України видатки державного бюджету на охорону навколишнього середовища:

- в 2009 р. становили 1824,3 млн. гривень, що складає 84,5% від рівня річного плану, темпи приросту склали - 18,2% в порівнянні з 2008 роком;

- 2011 видатки зросли на 31,2% до 3,0 млрд. грн., у тому числі за загальним фондом державного бюджету – на 9,2% до 1,7 млрд. гривень;

- у листопаді 2012 р. видатки зросли за зведеним бюджетом на 28,8 % до 4088,9 млн. грн., у тому числі за державним бюджетом – на 25,6 % до 3043,1 млн. гривень.

Прогноз видатків бюджету на 2013 і 2014 роки розробляється на основі макропоказників економічного і соціального розвитку України на відповідні роки, показників дохідної частини бюджету, обсягів фінансування та повернення кредитів бюджету з урахуванням проведення реформ у відповідних галузях. Згідно Прогнозу Державного бюджету України на 2013 і 2014 роки, видатки зведеного бюджету у 2013 році будуть становити 5,6 млрд. грн., а у 2014 році – 6,9 млрд. грн.

Система фінансування природоохоронної діяльності в Україні поки що перебуває в процесі становлення і в ряді сегментів залишається нерозвиненою. Передусім потребує розширення база екологічного оподаткування, недостатніми за європейськими мірками є фінансові можливості природоохоронної діяльності.

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 32-34.